

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 310.

Coöperatieve Handkracht-Zuivelfabriek »de Eendracht», te
Donderen, gemeente Vries.

Op heden den elfden Maart achttienhonderd vijf en negentig
verschenen voor mij Gerrit Jan Hillegondus Ebbinge Wubben,
notaris, gevestigd te Roden, arrondissement Assen, provincie
Drenthe, in tegenwoordigheid van de na te noemen getuigen, ten
huize van Pieter Koops te Donderen, gemeente Vries;

de heeren:

1°. Geert Been Janszoon, winkelier, wonende te Donderen, ge-
meente Vries;

2°. Albert Baving, landbouwer, wonende te Donderen gemeld,
zoo voor zich en als gemachtigde van:

a. Teunisje Kregel, weduwe Jacob Adema, landbouwersche,
wonende te Donderen gemeld, en

b. Willemtien Onstee, weduwe Folkert Eites Hoving, land-
bouwersche, wonende te Donderen gemeld, ingevolge volmacht
ouder de hand opgemaakt en geteekend te Donderen den achtsten
Maart jongstleden, welke volmacht na door den gemachtigde in
tegenwoordigheid van mij notaris en van de na te noemen getuigen
voor echt erkend te zijn, blijkens de ondertekening ongeregis-
treerd aan deze akte is gehecht;

3°. Geert Homan, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

4°. Geert Kuipers, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

5°. Harm Boelens, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

6°. Albert van der Velds, landbouwer, wonende te Donderen
gemeld;

7°. Teunis Homan, timmerman, wonende te Donderen gemeld;

8°. Markus Boelens, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

9°. Harm Abrahams, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

10°. Pieter Koops, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

11°. Hendrik Scheepstra, winkelier, wonende te Donderen ge-
meld;

12°. Evert Homan, timmerman, wonende te Donderen gemeld;

13°. Jan Lubbers, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

14°. Johannes Arends, landbouwer, wonende te Donderen ge-
meld;

15°. Harm Hoving Janszoon, landbouwer, wonende te Don-
deren gemeld;

16°. Lambert Niemeijer, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

17°. Hendrik Jonkers, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

18°. Harm Seijer, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

19°. Hendrik Olthof, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

20°. Gerrit Lubbers, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

21°. Albert Enting, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

22°. Jan Huizing, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

23°. Jelle Koops, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

24°. Klaas Flonk, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

25°. Lucas Doedens, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

26°. Hendrik Huizing, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

27°. Geert Stevens, molenaar, wonende te Donderen gemeld;

28°. Louwe Hummel, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

29°. Gerbrand ter Borg, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

30°. Albert Hoeksema, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

31°. Willem Hoving, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

32°. Harm Homan, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

33°. Teunis Takens, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

34°. Pieter Darneveil, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

35°. Geert Boelens, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

36°. Wolter Braam, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

37°. Albert Boelens, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

38°. Hendrik Koops, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

39°. Albert Jansen, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

40°. Berend Hilgers, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

41°. Geert Been senior, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

42°. Hendrik van Ringen, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

43°. Jan Been, landbouwer, wonende te Vries;

44°. gemelde Albert Baving, in hoedanigheid van mondeling gemachtigde van Albert Homan Pieterszoon, landbouwer, wonende te Donderen gemeld;

45°. Albert Kalsbeek, schaapherder, wonende te Donderen gemeld.

En verklaarden de comparanten bij deze akte op te richten eene vereeniging onder den naam van *Coöperatieve Handkracht-Zuivelfabriek »de Eendracht*”, te Donderen, gemeente Vries.

Artikel een. De vereeniging is coöperatief, draagt den naam van *Coöperatieve Handkracht-Zuivelfabriek »de Eendracht»* en heeft haar zetel te Donderen, gemeente Vries.

Artikel twee. Het doel der vereeniging is gemeenschappelijke zuivelbereiding door de exploitatie eener **zuivelfabriek** en den verkoop van de te verkrijgen boter.

Artikel drie. Om dit doel te bereiken sticht de vereeniging eene **zuivelfabriek** op door haar aan te koopen of op eigen grond te Donderen, gemeente Vries, en verbinden zich de leden om de melk hunner eigene koeien, die voor boterbereiding zal bestemd zijn, aan de fabriek te leveren en de daarvan komende boter voor gemeenschappelijke rekening te bewerken, te verkoopen en af te leveren.

Artikel vier. De vereeniging wordt, behoudens verlenging na afloop van het tijdvak, opgericht voor den tijd van vijftien jaren, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de *Staatscourant*. In elk geval zal zij voortduren totdat de geldleening, bedoeld bij artikel zeven, geheel zal zijn afgelost.

Artikel vijf. Het domicilie der vereeniging is ten kantore der vereeniging te Donderen, gemeente Vries.

Artikel zes. Het dienstjaar vangt aan op den eersten Mei.

Artikel zeven. Het voor de oprichting der vereeniging, den aankoop van het terrein, de stichting der fabriek en het aanschaffen der machines, werktuigen en gereedschappen benodigd kapitaal, hetwelk later zal blijken, zal worden geleend onder hypothecair verband van den grond en het fabrieksgebouw met hetgeen daartoe door bestemming behoort en solidaire borgstelling van alle leden der vereeniging.

Deze leening zal binnen den tijd van vijf jaren, te rekenen van den dag der oprichting van de vereeniging, moeten zijn afgelost, behoudens verlenging van den termijn door omstandigheden buiten toedoen van de vereeniging, in overleg met den geldschieter te bepalen.

Aflossing en rente van het verschuldigde kapitaal worden uit de kas bestreden.

Artikel acht. Leden der vereeniging zijn de oprichters en zij, die later als zoodanig worden aangenomen op voorwaarden door de vereeniging te stellen.

Artikel negen. Zij zijn verplicht om de melk hunner koeien, die zij voor eigen gebruik niet noodig hebben, aan de fabriek te leveren.

Op Zondagen, op den eersten Kersdag en op Hemelvaartsdag heeft geene levering plaats.

Buiten schriftelijke toestemming van het bestuur is het aan de leden, op boete van tien gulden voor elke overtreding ten voordeele van de vereenigingskas, verboden om melk of boter ergens anders dan aan de fabriek af te leveren, alsmede om melk te verkoopen tijdens zij aan de fabriek leveren.

Artikel tien. Het is verboden om aan de fabriek te leveren:

ten eerste: melk van ongezonde koeien;
ten tweede: melk van kalkkoeien, binnen zes dagen na het kalven; van dragende koeien gedurende de laatste zes weken van de dracht;

ten derde: melk die vervalst is, vermengd of niet behoorlijk behandeld is geworden of die geen vier graden roomgehalte heeft;

ten vierde: melk uit huisgezinnen waar besmettelijke ziekte heerscht;

ten vijfde: melk die in onreine melkstooopen wordt afgeleverd, of die in zoodanigen toestand is, dat zij voor de bereiding van deugdelijke boter ongeschikt wordt geacht.

Artikel elf. De melk die in onreine melkstooopen wordt afgeleverd of in het algemeen de melk die in het vorig artikel bedoeld wordt, zal door het dienstdoende personeel niet worden aangenomen.

De leveranciers der geweigerde melk kunnen daarop in beroep komen bij het lid van het bestuur, aan wien de contrôle der melk is opgedragen.

Dat lid stelt zoo spoedig mogelijk een nauwkeurig onderzoek in en doet daaromtrent onmiddellijk uitspraak.

Die uitspraak is voor geen hooger beroep vatbaar en de leveranciers moeten zich daaraan onderwerpen.

Artikel twaalf. De melk moet worden geleverd zooals zij uit de koe komt, nadat zij door eene goeie teems is doorgezegen. Voor zooverre de levering niet dadelijk na het melken geschiedt, moet de melk terstond door middel van koud water voldoende worden afgekoeld en voorts in een koelen, zuiveren kelder worden bewaard, in deugdelijke zuivere melkvaten.

Artikel dertien. De melk moet minstens elken morgen op een uur, door het bestuur te bepalen, worden afgeleverd in melkstooopen, die door het bestuur worden goedgekeurd en gemerkt.

Die stooopen moeten zorgvuldig zuiver worden gehouden; zij zullen zoo noodig in de fabriek op kosten der leveranciers gereinigd worden; de kosten daarvan bedragen 10 cents per stoop.

Artikel veertien. Het bestuur is bevoegd om een onderzoek te doen omtrent het melkvee, de melk, de melkvaten, de kelders en het veevoeder der landbouwers die de melk leveren.

Deze zijn verplicht dit onderzoek te gedoogen, den daarmede belasten persoon de gewenschte inlichting en hulp te verleen en zoo noodig iedere melkkoe in zijne tegenwoordigheid te doen melken en hem een monster der melk te laten nemen.

Artikel vijftien. De melkleveranciers zijn verplicht om de voorschreven maatregelen, die het gevolg zullen zijn van bedoeld onderzoek, uit te voeren; zoo zij hieraan niet voldoen of indien zij in strijd handelen met de bepalingen van de artikelen negen tot en met veertien kan het lid van het bestuur in artikel elf bedoeld de aanneming der melk aan de fabriek tijdelijk weigeren.

Het bestuur kan zelfs die aanneming gedurende drie maanden verbieden en dit verbod met drie maanden verlengen of op elken liter te leveren melk eene boete toepassen van hoogstens één cent.

Artikel zestien. De maat der melk door ieder geleverd wordt op naam van den leverancier in een daartoe bestemd register geboekt, zoomede, als het verlangd wordt, ook de gehalte.

Artikel zeventien. Het onderzoek naar het vetgehalte der melk

heeft ten aanzien van ieder leverancier minstens eenmaal per week plaats met de daartoe bestemde machine.

Naar dat gehalte en naar de hoeveelheid der geleverde melk wordt voor elke week en voor ieder leverancier het aandeel in de verkregen boter berekend.

Dit onderzoek geschiedt in het gewoon lokaal en kan door ieder leverancier worden bijgewoond.

Artikel achttien. De uitbetaling der te gelde gemaakte boter heeft plaats iedere week, totdat daaromtrent anders mocht worden besloten.

De melk wordt uitbetaald naar den prijs waarvoor de boter is verkocht en betaald geworden, na aftrek van alle onkosten.

Artikel negentien. Ieder leverancier is verplicht om zijn aandeel in de ontroomde melk en in de karnemelk dagelijks terug te nemen.

Artikel twintig. Buiten schriftelijke toestemming van den voorzitter van het bestuur is het aan ieder verboden om iets wat tot de **zuivelfabriek** behoort, mede te nemen of af te geven.

Artikel een en twintig. Het bestuur der vereeniging bestaat uit zeven leden.

Het benoemt uit zijn midden een voorzitter en een secretaris-penningmeester en regelt onderling zijne werkzaamheden.

Bij ontstentenis van den voorzitter treedt het oudste lid als zijn plaatsvervanger op.

De leden van het bestuur treden alle drie jaren volgens op te maken rooster met één Januari af; zij blijven echter in functie totdat hun opvolgers zijn benoemd.

De afgetreden leden zijn herkiesbaar.

Elk lid van het bestuur kan echter ten allen tijde in eene algemeene vergadering der leden ontslagen worden.

Bij overlijden, ontslag, vertrek of bedanken van een of meer leden van het bestuur geschiedt de benoeming van een nieuw lid binnen eene maand na dat overlijden, ontslag of bedanken; wie voor eene buitengewone vacature tusschentijds optreedt, treedt af op het tijdstip, waarop zijn voorganger periodiek had moeten aftreden.

Het bestuur treedt niet eerder af dan nadat de opgenomen gelden geheel zijn afbetaald en de fabriek van alle schulden is ontheven.

Als dat is geschied, dan zullen alle jaar twee leden volgens rooster aftreden en kunnen daarvoor twee nieuwe leden worden benoemd, doch de oude leden zijn herkiesbaar.

Artikel twee en twintig. Aan het bestuur is opgedragen het oprichten, het in werken brengen, en het beheer der fabriek en voorts alles wat bij deze statuten of bij huisboudelijk reglement niet aan de gezamenlijke leden zelve is voorbehouden.

Artikel drie en twintig. De voorzitter belegt eene bestuurs- of eene algemeene vergadering zoo dikwijls als hij dit noodig acht of wanneer het door een vijfde der leden, met opgave der te behandelen onderwerpen, schriftelijk wordt verzocht.

Wordt hieraan binnen acht dagen geen gevolg gegeven, dan kunnen de aanvragers dadelijk eene vergadering beleggen.

Wanneer in zulke vergadering meer dan de helft der leden aanwezig is, is het eene wettige vergadering.

Voor elke vergadering worden de leden drie dagen te voren schriftelijk opgeroepen, met opgaaf van de te behandelen onderwerpen.

Artikel vier en twintig. Het boekjaar eindigt den eersten Mei van elk jaar.

Binnen twee maanden daarna doet het bestuur in eene algemeene vergadering rekening en verantwoording van zijn beheer.

Bij deze rekening wordt overgelegd een inventaris van de goederen der vereeniging, tevens bevattende eene begrooting van de waarde dier goederen.

In deze of in eene volgende vergadering worden rekening en inventaris onderzocht en daaromtrent beslist.

Wordt in geene dezer vergaderingen een besluit tot afkeuring genomen, dan worden rekening en inventaris beschouwd te zijn goedgekeurd.

Artikel vijf en twintig. De voorzitter opent, leidt en sluit de vergaderingen en behandelt alle voorkomende zaken die niet aan anderen zijn opgedragen of die eene dadelijke afdoening vorderen.

Artikel zes en twintig. De bepalingen en besluiten zoowel in bestuurs- als in algemeene vergaderingen worden genomen met meerderheid van stemmen der aanwezige leden.

Bij staking der stemming beslist het lot.

Een besluit echter tot wijziging dezer statuten, tot het vaststellen der voorwaarden tot aanneming van nieuwe leden wordt niet genomen dan na in eene vorige vergadering te zijn voorgedragen.

Artikel zeven en twintig. Zoodra de fabriek gedurende vijf volle jaren in werking is geweest, wordt aan ieder lid of rechtverkrijgende de bevoegdheid toegekend om de waarde van zijn aandeel op te eischen of dat aandeel aan een landbouwer in Donderen over te dragen onder goedkeuring van het bestuur.

De waarde van het aandeel wordt berekend naar den laatst goedgekeurden inventaris, bij artikel vier en twintig omschreven.

In geen geval echter zal de opeiseling of overdracht kunnen plaats hebben, voordat de bij artikel zeven bedoelde schuld ten volle zal zijn afgelost.

Artikel acht en twintig. Wanneer vóór het verstrijken der vijf jaren, bij het vorig artikel bedoeld, een lid der vereeniging uit Donderen, gemeente Vries, vertrekt, of diens bedrijf ten gevolge van overlijden wordt opgeheven, kan zoodanig lid of diens erfgenamen, onder goedkeuring van het bestuur en van den bij artikel zeven bedoelden geldschieter, het aandeel aan een ander landbouwer in Donderen overdoen; kan dit niet geschieden, dan moet het bestuur die aandeelen overnemen.

Artikel negen en twintig. Zoodra het reglement zal zijn tot stand gebracht en door het bestuur en de leden goedgekeurd, kan er geen deelnemer aangenomen worden anders dan onder verplichting om alsdan het dubbelde inleggeld te voldoen.

Artikel dertig. Nadat alle schuld zal zijn betaald, zullen de aandeelhouders alsdan vier procent van hun kapitaal of aandeelen ontvangen.

Artikel een en dertig. Het bestuur zal kosteloos beheer voeren; mocht het later blijken dat er te veel werkzaamheden hieraan verbonden zijn, dan zal het bestuur het recht hebben om alsdan aan diegene welke het beheer is opgedragen, eene gratificatie te verleenen.

Artikel twee en dertig. Ieder lid heeft ééne stem.

Artikel drie en dertig. Het bestuur is gerechtigd om een directeur en het overige benoodigde personeel te benoemen.

Artikel vier en dertig. Bij eindigen of ontbinding der vereeniging of ook wanneer de fabriek gedurende een vol jaar stilstaat, mits de schuld bedoeld bij artikel zeven geheel zal zijn afgelost, zal tot liquidatie worden overgegaan.

De bezittingen der vereeniging zullen naar plaatselijk gebruik worden verkocht en de opbrengst daarvan, na aftrek van kosten en schulden, onder de gezamenlijke leden worden verdeeld.

Mocht aan het hierboven bepaalde binnen eene maand na het verstrijken van den aangegeven termijn niet worden voldaan, dan is een vijfde der leden het recht verzekerd om eene vergadering te beleggen tot regeling der liquidatie.

In deze vergadering wordt bij meerderheid der aanwezige leden, hoe klein hun getal ook zijn moge, de verkoop en de vereffening bepaald, met dien verstande echter, dat elk lid zijn aandeel in de zuivere opbrengst zal verkrijgen.

Artikel vijf en dertig. Dadelijk na aflossing der schuld bij artikel zeven bedoeld, worden deze statuten herzien.

Artikel zes en dertig. Voor zoover daarvan bij deze statuten niet uitdrukkelijk is afgeweken, wordt deze vereeniging geregeerd door de bepalingen der wet van den zeventienden November achttienhonderd zes en zeventig (*Staatsblad* nummer tweehonderd zeven en twintig) aangevuld bij de wet van den zevenden Mei achttienhonderd acht en zeventig (*Staatsblad* nummer een en veertig).

Slothebaling.

Leden die eene der artikelen dezer statuten overtreden, in strijd daarmee handelen of op eenige wijze de belangen der vereeniging schaden, kunnen, op voorstel van het bestuur, van hun lidmaatschap worden vervallen verklaard, met ontzegging van alle aanspraken op restitutie van gedanen inleg, mede-eigendom of dergelijke, en onder verbeurte van zoodanige boete als door de vereeniging zal worden bepaald, behoudens vergoeding van kosten, schaden en interesten, volgens de wet, uit hunne onrechtmatige daad voortvloeiende.

Waarvan akte.

Aldus gedaan en verleden, alles op tijd en plaats voorschreven, en alles in tegenwoordigheid van Lukas Thijs, dienstknecht, en Derk van der Veen, dienstknecht, wonende beiden te Donderen gemeld, als verzochte en bevoegde getuigen, met de comparanten aan mij notaris bekend.

En onmiddellijk na gedane voorlezing is deze akte geteekend door de comparanten, de getuigen en den notaris.

(Was geteekend:) G. Been Jz., A. Baving, G. Homan, G. Kuipers, H. Boelens, A. van der Velds, T. Homan, M. Boelens, H. Abrahams, P. Koops, H. Scheepstra, E. Homan, J. Lubbers, J. Arends, H. Hoving Jz., L. Niemeijer, H. Jonkers, H. Seijers, H. Olthof, G. Lubbers, A. Enting, J. Huizing, J. Koops, K. Flonk, L. Doedens, H. Huizing, G. Stevens, L. Hummel, G. ter Borg, A. Hoeksema, W. Hoving, H. Homan, T. Takens, P. Darneveil, G. Boelens, W. Braam, A. Boelens, H. Koops, A. Jansen, B. Hilgers, G. Been sr., H. van Ringen, J. Been, A. Kalsbeek; L. Thijs, D. v. J. Veen, G. J. H. Ebbinge Wubben.

Geregistreerd te Assen den een en twintigsten Maart 1800 vijf en negentig, deel 130, folio 85 recto, vak 1; zes bladen, geen renvooi. Ontvangen voor recht een gulden twintig cent. De ontvanger, (was geteekend:) *Stork*.